

JAVNOST RADA DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE ELEMENTI ZA KOMUNIKACIONU STRATEGIJU

Državna revizorska institucija nikoga ne može natjerati da uradi bilo šta - nema izvršna ovlašćenja i njene preporuke nisu izvršni nalozi već neobavezujući savjeti i smjernice, o koje se subjekti revizije mogu oglušiti bez ikakvih zakonskih posljedica.

Jedini način da DRI ostvari uticaj i promjenu je da njeni izvještaji budu čitani, da ključne poruke na pravilan način dođu do zainteresovanih i donosilaca odluka, kao i da postoji jasno razumijevanje njene uloge u sistemu.

U dosadašnjem radu i prvoj deceniji postojanja, ključni naponi DRI bili su usmjereni na izgradnju kapaciteta za reviziju javnog sektora, tačno i objektivno vršenje revizije i izgradnju odnosa sa subjektima revizije, Skupštinom i Vladom. Ključno je bilo proizvesti analitički materijal čija će tačnost biti neupitna, a objektivnost i nepristranost garantovani. Na koji način će javnost primiti objavljene nalaze i kako će mediji o njima izvještavati, nisu bili među prioritetima DRI. Stoga su odnosi sa medijima, nevladinim organizacijama i građanima bili u velikoj mjeri zapostavljeni.

Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija propisuju objavljivanje izvještaja o reviziji da bi se „osiguralo opsežno informisanje i rasprava, i stvarala povoljnija klima za sprovođenje nalaza revizije“¹ određujući da DRI mora blagovremeno i iscrpno izvještavati o svom radu kroz medije, internet stranicu i dr.²

DRI je u svom Strateškom planu razvoja iz 2012. godine, kao jedan od pet strateških ciljeva postavila jačanje komunikacionih politika. U okviru ovog cilja kao aktivnosti navedene su, između ostalog: priprema komunikacione strategije, organizovanje konferencija za štampu nakon objavljivanja važnijih pojedinačnih izvještaja i uspostavljanje instrumenata saradnje sa nevladinim organizacijama i promovisanje inicijativa građana i korisnika javnih sredstava.³ Do sada je urađeno malo na sprovođenju ovih aktivnosti.⁴

Namjera ovog izvještaja je da pruži početnu ocjenu stanja u nekim od ključnih oblasti odnosa sa javnošću DRI u dosadašnjem periodu, uz primjere najboljih praksi vrhovnih revizorskih institucija širom svijeta, kao i da predloži elemente koji treba da čine okosnicu buduće komunikacione strategije DRI.

1 / Limska deklaracija, ključni međunarodni standard koji sadrži osnovne principe za uspostavljanje vrhovnih revizorskih institucija, poglavlje 16. Izvještavanje parlamenta i javnosti

2 / Principi transparentnosti i odgovornosti (ISSAI 20)

3 / Strateški plan razvoja DRI 2012-2017, dostupan na <https://goo.gl/T1b78Y>

4 / Izrada komunikacione strategije planirana je kao jedna od projektnih aktivnosti u sklopu IPA II za 2014-2020. godinu. Početak realizacije projekta planiran je 2017-2018. godine. Informacija o analizi sadašnjeg stanja u komunikaciji DRI sa javnošću, pripremljena od strane DRI, januar 2017.

LJUDSKI RESURSI ZA ODNOS SA JAVNOŠĆU

Dok u pojedinim vrhovnim revizorskim institucijama postoje posebna odjeljenja za odnose sa javnošću i specijalizovani timovi za obavljanje ovih poslova, DRI u Crnoj Gori ima nejasno definisanu sistematizaciju ovih poslova, kao i nedovoljne ljudske kapacitete.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u DRI⁵ predviđa postojanje Odjeljenja za međunarodnu saradnju i standarde, strateški razvoj i odnose sa Skupštinom, Vladom i javnošću, kao sastavnog dijela Sektora I. Nadležnost Sektora I, jednog od pet sektora DRI među kojima je podijeljen posao obavljanja revizije, su revizija završnog računa budžeta i određenih potrošačkih jedinica.

Rukovodioci odjeljenja, prema Pravilniku, neposredno su odgovorni za svoj rad načelniku u sektoru, kojima rukovode članovi Senata DRI. To bi značilo da je osoba zadužena za odnose sa javnošću u DRI za svoj rad odgovorna načelniku Sektora I, odnosno predsjedniku Senata koji rukovodi ovim sektorom. Pomenuto odjeljenje u praksi nije vezano samo za rad Sektora I, već i za rad svih ostalih sektora. Ovakvo strukturno rješenje ne odgovara prirodi poslova odnosa sa javnošću, koji i formalno moraju biti horizontalni, prožeti kroz cijelu instituciju i biti u toku sa aktivnostima

svih sektora, ali odgovorni samo predsjedniku Senata, a ne pojedinačnim načelnicima sektora.

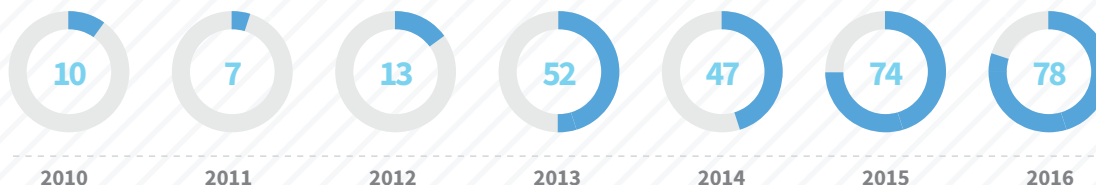
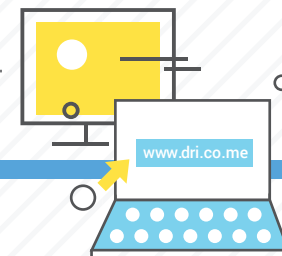
Jedine horizontalne jedinice (koje nisu dio sektora) unutar DRI su Služba za administrativno-stručne poslove i Jedinica za unutrašnju reviziju.

Cijeli posao Odjeljenja za međunarodnu saradnju i standarde, strateški razvoj, odnose sa Skupštinom, Vladom i javnošću, u ovom trenutku obavlja jedna osoba. U odjeljenju su sistematizovana tri radna mjesta, a popunjeno samo mjesto rukovodioca. Nepopunjene su pozicije savjetnika za odnose sa javnošću, Skupštinom, Vladom i nevladinim sektorom i savjetnika zaduženog za razvoj, međunarodne standarde i odnose sa inostranstvom.

U opisu poslova savjetnika za odnose sa javnošću određeni su standardni poslovi, kao što su saradnja sa medijima, komunikacija sa Skupštinom, Vladom i NVO, priprema saopštenja za javnost, organizacija konferencija za medije. Međutim, u opisu poslova su i neki tehnički poslovi poput lekture svih izvještaja o reviziji, tekstova i materijala DRI, ažuriranje Internet stranice DRI, priprema međunarodnih posjeta, protokolarni poslovi, itd.

DRI NA INTERNETU

Broj članaka na www.dri.co.me po godinama

Poslovníkom DRI je detaljnije uređen način obavještanja javnosti, kroz obavezu objavljivanja godišnjeg i izvještaja o pojedinačnim revizijama na sajtu.⁶

DRI se skoro isključivo oslanja na svoju internet stranicu kao kanal komunikacije sa medijima i javnošću, ne dostavljajući posebno medijima informacije o izvršenim revizijama, već obavještavajući javnost putem internet stranice.⁷

Sajt DRI na adresi www.dri.co.me nije pretrpio veće izmjene od svog uspostavljanja, u pogledu dizajna ili funkcionalnosti. Godišnji izvještaji DRI ne sadrže statistiku posjećenosti sajta.

U odnosu na raniji period, nakon 2012. godine uspostavljena je praksa značajno češćeg postavljanja sadržaja na sajt DRI. Povećanje broja članaka može se mahom pripisati uvođenju prakse da se prilikom objavljivanja svakog izvještaja, postavi i posebno obavještenje na sajt.

Nepostojanje funkcije pretrage je ključna mana internet stranice DRI, što onemogućava posjetioce da dođu do izvještaja koji ih zanima pretražujući po nazivu subjekta revizije ili formulaciji iz samog izvještaja. Navigacija je moguća samo hronološki, po godinama ili po vrsti subjekta revizije. U situaciji kada DRI ima stotine objavljenih izvještaja, navigacija po izvještajima je moguća samo za korisnike koji posjeduju napredno poznavanje rada DRI - znaju u kojoj godini je izvještaj objavljen, kojoj kategoriji izvještaja pripada, itd.

Vrhovna revizija (National Audit Office) u Ujedinjenom Kraljevstvu u posebnoj sekciji na svom sajtu navodi aktivnosti i revizije na kojima trenutno radi ili će raditi u tekućoj godini, sa preciznim vremenskim odrednicama⁸. DRI Letonije (Valsts kontrole) saopštenja za javnost dijeli u tri kategorije: rezultati revizije, pitanja od medijskog interesa i ostala pitanja. DRI Gruzije izvještava javnost o ispunjavanju preporuka subjekata revizije u okviru posebne sekcije na internet stranici.⁹

⁶ / Član 61, Poslovník Džavne revizorske institucije, "Sl. list Crne Gore", br. 03/15 od 21.01.2015.

⁷ / Informacija o analizi sadašnjeg stanja u komunikaciji DRI sa javnošću, pripremljena od strane DRI, januar 2017

⁸ / Sekcija je dostupna na sljedećem linku: <https://www.nao.org.uk/work-in-progress/>

⁹ / Više na: <http://sao.ge/en/audit/recommendation-implementation-monitoring-system>

SARADNJA SA MEDIJIMA

Poslovnik DRI dozvoljava obavještavanje javnosti i „putem održavanja konferencija za štampu, davanjem intervjua pisanim i elektronskim medijima i na drugi način“.¹⁰

Pored medijskog izvještavanja o aktuelnim izvještajima o reviziji, odnosi sa medijima DRI se mahom odnose na odgovore na pitanja novinara, kao i intervjue i izjave članova Senata.

U dosadašnjem radu, DRI je održala samo dvije konferencije za medije, 2010 i 2011. godine, oba puta povodom objavljivanja svog Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima.¹¹ Nakon 2011. godine, ova praksa je prekinuta.

U periodu od 2011-2016. godine, u štampanim medijima objavljeno je 3686 članaka u kojima je pomenuta DRI.¹² Ukupno gledano, medijska vidljivost DRI je, nakon rasta do 2013. godine, imala pad u dvogodišnjem periodu, da bi se 2016. godine broj medijskih članaka povećao, ali i pored blagog rasta i dalje ne dostiže broj objava iz 2013.

Značajno povećanje broja članaka o DRI u 2013. godini poklapa se sa nekoliko važnih događaja. Te godine

objavljen je veliki broj izvještaja, odnosno, dotadašnji konsolidovani izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja političkih partija objavljen je kao niz posebnih izvještaja za svaku partiju pojedinačno. Takođe, 2013. godine objavljen je i izvještaj koji je izazvao značajnu pažnju medija, "Državne garancije Vlade Crne Gore izdate u 2010. i 2011. godini"¹³. Dodatno, 2013. godine desila se i ostavka dotadašnjeg predsjednika Senata DRI.

Analiza učestalosti izvještavanja ukazuje vezu između uređivačke politike i broja članaka o DRI, tako da mediji, prepoznati kao kritički orijentisani prema radu Vlade, češće izvještavaju o radu DRI od tzv. provladinih medija.

U novembru 2011, održana je prva radionica sa fokusom na saradnju DRI i medija, u organizaciji Instituta alternativa, čiji je cilj bio obučavanje predstavnika medija za bolje izvještavanje o radu DRI.¹⁴ Nije se desilo da sličan događaj bude organizovan od strane same DRI u kasnijem periodu.

Ideju da saradnja sa medijima pomaže uticaju državne revizije posebno zastupa Vrhovna revizorska institucija Slovačke, koja je uspostavila je praksu

10 / Član 61, Poslovnik Državne revizorske institucije, "Sl. list Crne Gore", br. 03/15 od 21.01.2015

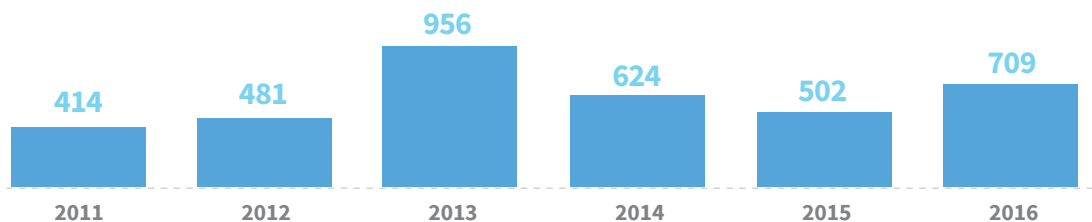
11 / Prva konferencija za novinare je organizovana povodom objavljivanja Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima za period oktobar 2009 - oktobar 2010. godine <https://goo.gl/RLUN8g>, druga povodom objavljivanja Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2010 - oktobar 2011. godine <https://goo.gl/fPvw3V>

12 / Arhimed, Charting izvještaj medijskog prisustva Državne revizorske institucije pojavljivanja u medijima u periodu 2011-2016, januar 2017.

13 / Izvještaj objavljen u aprilu 2013. godine, dostupan na: <https://goo.gl/QHjvt>

14 / Informacija dostupna na: <https://goo.gl/GFo6j>

15 / Gonzales et al., Državne revizorske institucije i njihove komunikacione strategije, 435 – 461, International Review of Administrative Sciences, str. 436

Trend medijske prisutnosti DRI po godinama

redovnog organizovanja konferencija za medije, na kvartalnom nivou.¹⁵ Praksu organizovanja redovnih konferencija za štampu imaju revizorske institucije Poljske (Najwyższej Izbie Kontroli) i Mađarske (Állami Számvevőszék). Evropski računski sud organizuje konferencije za medije povodom objavljivanja godišnjeg izvještaja o reviziji kao i povodom objavljivanja posebnih izvještaja, mišljenja o obavljenoj reviziji i drugih aktivnosti.¹⁷ U okviru svoje Akcione strategije 2014-2017, Vrhovna revizorska institucija Letonije propisuje kvartalne sastanke sa predstavnicima medija i poziva novinare na predstavljanje svog godišnjeg revizorskog izvještaja, kada koristi priliku da detaljnije izvijesti medije o svom radu.¹⁸

Pregled izvještavanja o DRI po medijima

SARADNJA SA NVO

Saradnja s predstavnicima civilnog sektora uglavnom je reaktivna i dešava se kao odgovor na pozive za učešće u projektima organizovanim od strane NVO, uglavnom u vidu učestvovanja predstavnika DRI na događajima u organizaciji NVO.

U martu 2011. godine, održan je prvi konsultativni sastanak predstavnika DRI i predstavnika organizacija civilnog društva i medija¹⁹, čija je jedna od glavnih tema bilo iznalaženje načina da rad civilnog društva bude korišćen od strane DRI, u fazi planiranja godišnjeg plana revizija. U međuvremenu se nije desilo da ova praksa zaživi i DRI nije organizovala slične sastanke.

Redovne konsultacije vrhovnih revizorskih institucija sa organizacijama civilnog društva uspostavljena je u Južnoj Koreji, na Filipinima i u Indiji, i u ovim zemljama se pokazala kao posebno značajan instrument za otkrivanje zloupotreba javnih finansija.²⁰ Vrhovna revizorska institucija Gruzije uspostavila je praksu da razmatra prijedloge koji pristižu iz redova NVO sektora i akademske zajednice, a tiču se kontrole javnih finansija, u okviru posebnog portala "Planiraj sa nama".²¹ Jedan od mehanizama saradnje između organizacija civilnog društva i državnih revizorskih institucija predstavlja organizovanje "otvorenih dana" ili posjeta revizorskim institucijama za zainteresovane strane. Ovakvu praksu najviše zastupaju vrhovne revizorske institucije Njemačke, Francuske i Austrije.²²

16 / Evropski revizorski sud, Komunikaciona politika i principi Evropskog revizorskog suda, dostupno na: <https://goo.gl/4wZRCZ>

17 / Gonzales et al., Državne revizorske institucije i njihove komunikacione strategije, 435 – 461, *International Review of Administrative Sciences*, str. 439

18 / <http://institut-alternativa.org/odrzan-prvi-sastanak-civilnog-drustva-i-drzavnih-revizora/>

19 / Više o ovoj temi u „Expanding Collaboration between SAs and Civil Society”, *International Journal of Auditing* – April 2007 <http://www.intosajournal.org/technicalarticles/technicalapri2007a.html>

20 / EUROSAl, *Sharing good practices among State Audit Institution*, April 2015, p. 10

21 / Gonzales et al., *State Audit Institutions Communication Strategies*, 435 – 461, *International Review of Administrative Sciences*, p. 443

DRI I GRAĐANI

Državna revizorska institucija nema uspostavljen sistem za dobijanje prijava ili informacija od strane građana o zloupotrebama ili nezakonitostima u radu državnih organa. Ne postoji procedura ili instrument koji bi ohrabrivao i omogućavao ovakav kontakt građana i DRI. Iako DRI po Zakonu ne postupa po predstavkama građana, ne postoje ni zakonske prepreke da DRI uspostavi kanal komunikacije sa građanima, koji bi, između ostalog, mogao biti korišćen u analizi rizika koja dovodi do izrade godišnjeg plana revizije koristi i informacije dobijene direktno od građana i NVO.

DRI Norveške (Riksrevisjonen) ima razvijenu praksu komunikacije sa građanima²³, kao i DRI Australije (Australian National Audit Office). Predstavke građana su popularne u Sloveniji, pa je 2011. čak

450 takvih predstavi stiglo na adresu Revizorskog suda (Računsko sodišče)²⁴. Ova institucija putem svoje internet stranice daje upute javnosti o načinima podnošenja ovakve inicijative i potrebnim informacijama koje ista mora sadržati. U Gruziji, vrhovna revizorska institucija je razvila posebnu sekciju svog sajta koja omogućava građanima da prijave zloupotrebe javnih sredstava.²⁵

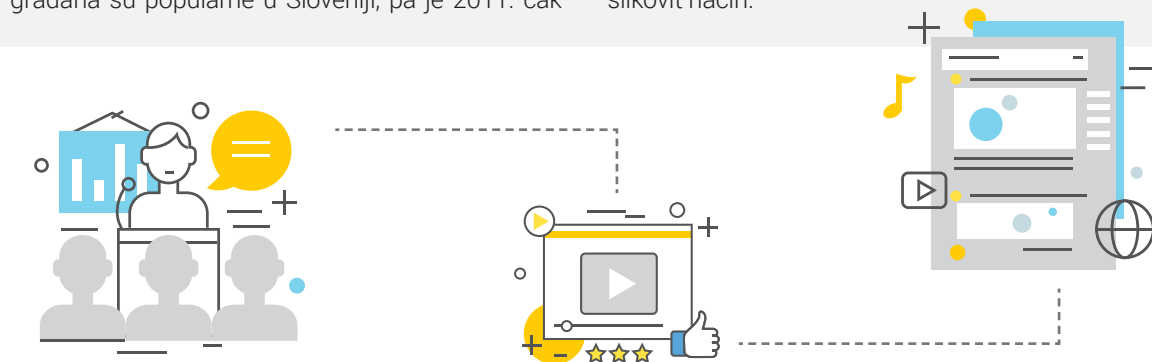
Kada je riječ o približavanju rada DRI široj javnosti, DRI u dosadašnjem periodu nije koristila društvene mreže kao kanal komunikacije. Usamljeni primjer nestandardnog pristupa komunikaciji sa građanima je izrada video materijala, objavljenog na naslovnici Internet stranice DRI, koji objašnjava ulogu DRI i njen svakodnevni rad na jednostavan i slikovit način.²⁶

22 / M. Lazarević, A. Orza, M. Dindić, N. Lazarević, S. Đuković, *Civilno društvo i građani u procesu eksternje revizije*, CEP, Beograd, 2013, str. 48

23 / Quentin Reed, *Jačanje efikasnosti i uticaja državnih revizorskih institucija kroz angažovanje drugih zainteresovanih strana* (orig. *Maximising the Efficiency and Impact of State Audit Institutions through Engagement of Other Stakeholders*), no. No 9, 2013., str. 6.

24 / EUROSAI, *Razmjena dobrih praksi državnih revizorskih institucija*, (orig. *Sharing good practices among State Audit Institutions*), april 2015, str. 10

25 / Video dostupan na: <https://www.youtube.com/watch?v=bpklojWS1gU>

Korišćenje društvenih mreža (Facebook, Twitter, Youtube) za informisanje javnosti postaje uobičajena praksa revizorskih institucija. Svoje nalaze, planove i aktivnosti na društvenim mrežama promovira DRI Australije, Ujedinjenog Kraljevstva, Švedske, Francuske, Hrvatske, Austrije, itd. DRI Letonije informiše javnost o sprovedenim revizijama putem You Tube kanala.

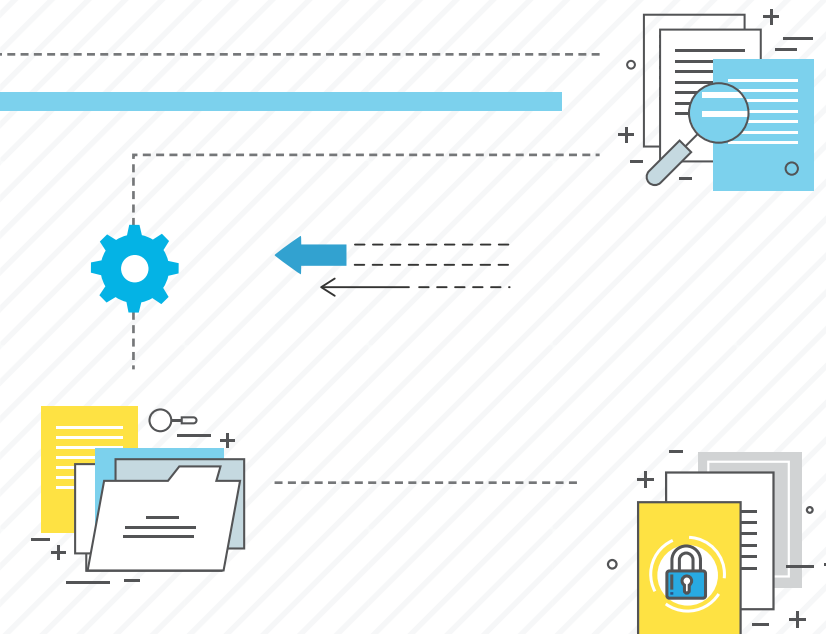
TRANSPARENTNOST

Na internet stranici DRI dostupan je Vodič za pristup informacijama²⁷, a određeno je i lice zaduženo za rješavanje po zahtjevima za pristup informacijama. Iz iskustva Instituta alternativa, može se zaključiti da je DRI ažurna u odgovaranju na zahtjeve uz poštovanje zakonskih rokova.

Međutim, DRI ne poštuje u potpunosti član 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama²⁸ koji se odnosi na proaktivno objavljivanje informacija. Na internet stranici DRI, nisu dostupni:

- spisak državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima;
- spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada i drugih primanja i naknada u vezi sa vršenjem javne funkcije;
- javni registri i javne evidencije;
- pojedinačni akti i ugovori o raspolaganju finansijskim sredstvima iz javnih prihoda i državnom imovinom;
- informacije o kojima je po zahtjevu za slobodan pristup informacijama pristup odobren.

Od ostalih informacija koje DRI posjeduje, ali ne objavljuje proaktivno, najvažnije je istaći izvještaje subjekata revizije o ispunjenju preporuka DRI.²⁹

Takođe, ne postoji redovna praksa objavljivanja izjašnjavanja subjekata revizije na nacrt revizorskog izvještaja. DRI ne objavljuje ni svoje godišnje planove revizija, onda kada se za to stvore uslovi.³⁰

DRI nema praksu objavljivanja dokumenata koja sadrže mišljenje na godišnji Prijedlog zakona o budžetu, koji se dostavlja Odboru za ekonomiju, finansije i budžetu.³¹

DRI na svom sajtu ne objavljuje ni svoje zahtjeve za dodjelu finansijskih sredstava, kao ni svoj Godišnji finansijski izvještaj. Takođe, nedostupna je dokumentacija koja se odnosi na sistem unutrašnjih finansijskih kontrola, izvještaji o unutrašnjoj reviziji, kao i finansijskom upravljanju i kontroli. U dosadašnjem periodu, DRI nije objavljivala ni izvještaje o eksternoj reviziji sopstvenog godišnjeg finansijskog izvještaja.

26 / <http://www.dri.co.me/1/doc/Vodic%20za%20pristup%20informacijama.pdf>

27 / Član 12, Zakon o slobodnom pristupu informacijama, "Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012

28 / U skladu sa članom 15, stav 4, Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji, "Sl. list RCG", br. 28/04 od 29.04.2004, 27/06 od 27.04.2006, 78/06 od 22.12.2006, "Sl. list Crne Gore", br. 17/07 od 31.12.2007, 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011, 31/14 od 24.07.2014.

29 / Prema Poslovniku DRI, godišnji plan revizija predstavlja poslovnu tajnu Institucije sve dok se svi subjekti revizije, predviđeni planom, ne obavijeste o početku vršenja revizije.

30 / Zakon o DRI, član 6, propisuje da „Institucija, prilikom donošenja budžeta Crne Gore i završnog računa budžeta Crne Gore, daje Skupštini Crne Gore pregled svojih saznanja o budžetu i stanju imovine, ukazuje na uzroke i posljedice bitnih nedostataka i nepravilnosti i predlaže mjere za njihovo otklanjanje.“

JEZIK I STRUKTURA IZVJEŠTAJA O REVIZIJI

Limska deklaracija propisuje da izvještaji o reviziji treba da predstavljaju činjenice i njihovo ocjenjivanje „na objektivan, jasan način“, ograničavajući se na bitne stvari, a da izražavanje u izvještajima treba da bude „precizno i svima razumljivo“. ³² Principi transparentnosti i odgovornosti (ISSAI 20) nalažu da izvještaji o reviziji treba da budu dostupni i razumljivi široj javnosti na različite načine (sažeci, grafikoni, video prezentacije, saopštenja za medije, itd.). ³³ Jedna od preporuka iz Izvještaja SIGMA-e o eksternom kolegijalnom ocjenjivanju DRI bila je da Institucija treba da objavljuje lako čitljive i razumljive rezimee svojih izvještaja i da ih koristi za saopštenja za javnost, te da učini napor i da sama sastavlja izvještaje na jeziku razumljivom raznim čitaocima kojima su izvještaji namijenjeni. ³⁴

„Izvještaj o reviziji treba da bude lako razumljiv, jasan, nedvosmislen i potpun“, propisuje i samo Uputstvo o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti DRI. ³⁵

Ipak, DRI ne čini napore da bi složenu materiju koja je osnova izvještaja o reviziji predočila na što jednostavniji i razumljiviji način. Izvještaji DRI su teško razumljivi građanima, zainteresovanoj javnosti kao i medijima. Takođe, DRI ne koristi vizuelizaciju podataka u predstavljanju svog rada, niti druge, kraće forme objavljivanja nalaza iz postupka revizije, osim samih izvještaja o reviziji.

Izvještaj o reviziji, po pravilu, sadrži tri osnovna dijela: opšti dio, utvrđeno činjenično stanje, mišljenje i preporuke. ³⁶ Raspored ključnih dijelova varira, pa su „Mišljenje i preporuke“ nekada na početku (u nekim slučajevima i prije sadržaja), a nekada na kraju izvještaja, zavisno od toga u kojem sektoru DRI je pisan izvještaj.

Izvještaji o reviziji, još uvijek ne sadrže sažetke/rezimee, niti Uputstvo o metodologiji (...) prepoznaje sažetak/rezime kao sastavni dio izvještaja o reviziji. Neka vrsta sažetka objavljuje se prilikom postavljanja izvještaja o reviziji na sajt DRI. Ovi tekstovi sadrže tehničke informacije o izvršenoj reviziji, o vrsti revizije, nepravilnostima, datom mišljenju i preporukama. Međutim, ovi sažeci obiluju tehničkim i stručnim žargonom i ne čine shvatanje suštine nalaza lakšim.

Vrhovna revizija Ujedinjenog Kraljevstva (National Audit Office) priprema revizorske izvještaje koji su jasni, zanimljivi i jednostavni za čitanje, uz obilato korišćenje vizuelizacije podataka. Ovakvi nalazi šalju se medijima uz saopštenje, dok je za sva dodatna pitanja novinara na raspolaganju službenik za odnose sa javnošću. Vrhovna revizorska institucija Mađarske obučava svoje revizore da sažeto i na građanima razumljiv način predstavljaju zanimljive i najvažnije revizorske nalaze.

31 / Limska deklaracija, poglavlje 17. Metode izvještavanja

32 / Principi transparentnosti i odgovornosti (ISSAI 20)

33 / Preporuke iz Izvještaja SIGMA-e o eksternom kolegijalnom ocjenjivanju DRI

34 / Član 67, Uputstvo o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti, „Sl.list Crne Gore“, br. 07/15 od 17.02.2015.

35 / Član 69, Uputstvo o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti, „Sl.list Crne Gore“, br. 07/15 od 17.02.2015.

ELEMENTI ZA KOMUNIKACIONU STRATEGIJU DRI

Opšti cilj komunikacione strategije je da omogući veći stepen uticaja rada DRI na subjekte revizije i javni sektor u cjelini, a time podigne nivo odgovornosti i integriteta u javnim finansijama. Opšti cilj strategije će se ostvariti postizanjem posebnih ciljeva, kao što su: povećanje vidljivosti, medijskog prisustva DRI, kvalitetnije izvještavanje o njenom radu, podizanje kvaliteta izvještaja o reviziji i uspostavljanje instrumenata saradnje sa nevladinim organizacijama i građanima. Strategija ima za cilj da unaprijedi komunikacione politike DRI u odnosu na tri ciljne grupe: medije, nevladine organizacije i građane.

1. LJUDSKI RESURSI

1.1. Popuniti sva tri radna mjesta sistematizovana u Odjeljenju za međunarodnu saradnju i standarde, strateški razvoj i odnose sa Skupštinom, Vladom i javnošću.

1.2. Izmijeniti sistematizaciju DRI tako što će se oformiti odjeljenje za odnose sa javnošću kao jedinica koja je izdvojena iz sektora, horizontalno prati rad svih sektora i odgovara neposredno Senatu, odnosno, predsjedniku Senata.

1.3. Izmijeniti opis poslova radnog mjesta, vezanih za odnose sa javnošću tako što će se tehnički poslovi (lektura materijala, logistika događaja i posjeta, itd.) rasporediti Službi za administrativno-stručne poslove.

2. DRI NA INTERNETU

2.1. Redizajnirati sajt DRI i uskladiti ga sa Smjernicama Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije³⁷, u pogledu preglednosti, omogućavanja funkcije pretraživosti i načina vođenja i ažuriranja sajta.

2.2. DRI treba da uspostavi praćenje statistike posjećenosti svoje internet stranice i proširi sadržaj godišnjeg izvještaja o radu podacima o posjećenosti (broj posjeta, broj korisnika, prosječno zadržavanje na sajtu, najčitaniji sadržaji, itd.)

3. SARADNJA SA MEDIJIMA

3.1. Upostaviti praksu obavještanja medija o objavljivanju izvještaja o reviziji putem saopštenja i dostavljanja sažetaka izvještaja.

3.2. Upostaviti praksu održavanja redovnih, godišnjih konferencija za medije povodom objavljivanja godišnjih izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima DRI.

3.3. Uspostaviti praksu održavanja konferencija za medije prilikom objavljivanja izvještaja sa negativnim mišljenjem, izvještaja o reviziji uspjeha, kao i drugih važnijih pojedinačnih izvještaja.

3.4. Uspostaviti praksu praćenja medijske prisutnosti (press clipping) uz numeričke podatke o vidljivosti izvještaja, kako bi se pratio uticaj sprovođenja komunikacione strategije.

4. SARADNJA SA NVO

4.1. Dopuniti Pravilnik DRI, poglavlje Godišnji plan revizija, obavezom sprovođenja redovnih, godišnjih konsultacija sa civilnim sektorom kao komponentom procesa izrade godišnjeg plana revizija.

36 / Smjernice za razvoj i upravljanje Internet prezentacijama državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne samouprave, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije Direkcija za analizu, planiranje i praćenje projekata, mart 2016, <https://goo.gl/TPb8rS>

ELEMENTI ZA KOMUNIKACIONU STRATEGIJU DRI

5. DRI I GRAĐANI

5.1. Otvaranje posebne sekcije na internet stranici DRI putem koje bi građani mogli dostaviti DRI informacije o mogućim zloupotrebama budžetskih sredstava, dokaze o nezakonitoj, nenamjenskoj potrošnji ili drugi vid nedozvoljenog odnosa prema novcu poreskih obveznika.

5.2. Upostaviti profile na najpopularnijim društvenim mrežama, uz učestalo komuniciranje ključnih novosti o radu DRI i nalazima iz izvještaja o reviziji ili odnosu subjekata revizije prema njima.

7. JEZIK I STRUKTURA IZVJEŠTAJA O REVIZIJI

7.1. Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti potrebno je definisati izradu sažetaka/rezimea revizorskih izvještaja kao novi, osnovni dio svakog izvještaja o reviziji.

7.2. Upostaviti interni sistem za kontrolu kvaliteta jezika i stila pisanja revizorskih izvještaja sa aspekta jednostavnosti i razumljivosti, uz povremene ekspertske, eksterne evaluacije.

7.3. Organizovanje radionica/treninga za zaposlene o odnosima sa javnošću i predstavljanju rezultata revizije javnosti kroz materijale koji su čitljivi i razumljivi.

7.4. Upostaviti praksu korišćenja tehnika vizuelizacije podataka u izradi izvještaja o reviziji, kao i članaka za internet stranicu DRI

7.5. Ujednačiti strukturu izvještaja o reviziji i način pisanja izvještaja među sektorima DRI.

6. TRANSPARENTNOST

6.1. U najskorijem roku ispuniti zahtjeve proaktivnog objavljivanja informacija i obezbijediti dosljedno sprovođenje člana 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

6.2. Upostaviti praksu ažurnog objavljivanja izvještaja i dostavljene dokumentacije subjekata revizije o ispunjenju preporuka DRI.

6.3. Upostaviti praksu objavljivanja izjašnjavanja subjekata revizije na nacrt revizorskog izvještaja.

6.4. Upostaviti praksu objavljivanja godišnjih planova revizija, onda kada se stvore uslovi za prestanak poslovne tajne.

6.5. Upostaviti praksu objavljivanja mišljenja DRI na godišnji Prijedlog zakona o budžetu, koje se dostavlja Odboru za ekonomiju, finansije i budžet.

6.6. Upostaviti praksu objavljivanja sopstvene finansijske dokumentacije:

- 6.6.1. zahtjeva za dodjelu finansijskih sredstava,
- 6.6.2. godišnjih finansijskih izvještaja
- 6.6.3. izvještaja o unutrašnjoj reviziji,
- 6.6.4. izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli,
- 6.6.5. izvještaje o eksternoj reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja DRI.

Britanska ambasada
Podgorica

Publikacija je nastala u okviru projekta "Promovisanje finansijske odgovornosti u Crnoj Gori" koji finansira Britanska ambasada u Podgorici. Sadržaj je isključiva odgovornost autora.

